

॥३९॥ इति अनुशासनपर्वणि नैलकंठेये भारतभाष्ये द्वात्रिंशोऽध्यायः ॥३२॥ ॥३९॥ किंराज इत्यध्यायस्य तात्पर्यं स्पष्टं ॥१॥ अनुष्ठानं आराधनं ॥२॥ ३॥ ४॥ ५॥ एषां ब्राह्मणानां मध्ये ॥६॥ वासवेपर्जन्ये ॥७॥ अभिचारैः श्येनादिभिः उपायैः कोलिकशास्त्रप्रसिद्धैः चेतसा संकल्पमात्रेण ॥८॥ अंतर्नाशकरं दिशश्चैषां नञपावृताः सर्वत्राकुंठिता गतिरेतेषां मित्यर्थः अग्निशिखा इव दहंतः ॥९॥ एषां एभ्यः साहसिका अकार्यकारिणोऽपि विभ्यति किमु न विवेकिनः छन्नाः केचिज्जडभरतादयः अपरे वसिष्ठादयः ॥१०॥ प्रसह्यकारिणः दुर्वीर्यः प्रभृतयः मृदवो

इदं च तं हिराजर्षे वृषदर्भस्य कीर्तयन् ॥ पूतात्मा वै भवेत्त्र्योके शृणुयाद्यश्च नित्यशः ॥३९॥ इति श्रीमहाभारते अनुशासनपर्वणि आनुशासनिके प० दानधर्मेश्वरेण कपोतारव्याने द्वात्रिंशोऽध्यायः ॥३२॥ युधिष्ठिर उवाच किंराजः सर्वकृत्यानां गरीयः स्यात्पितामह ॥ कुर्वन् किं कर्म नृपतिरुभौ लोको समश्नुते ॥१॥ भीष्म उवाच एतद्वाजः कृत्यतममभिषिक्तस्य भारत ॥ ब्राह्मणानामनुष्ठानमत्यंतं सुखमिच्छता ॥२॥ कर्तव्यं पार्थिवेन्द्रेण तथैव भरतर्षभ ॥ श्रोत्रिया ब्राह्मणान् वृद्धान् नित्यमेवाभिपूजयेत् ॥३॥ पौरजानपदांश्चापि ब्राह्मणांश्च बहुश्नुतान् ॥ सांत्वेन भोगदानेन नमस्कारैस्तथार्चयेत् एतच्छ्रुत्वा तमं राज्ञो नित्यमेवोपलक्षयेत् ॥ यथात्मानं यथा पुत्रांस्तथैतां प्रतिपालयेत् ॥४॥ ये चाप्येषां पूज्यतमास्तान् दृढं प्रतिपूजयेत् ॥ तेषु शांतेषु तद्राष्ट्रं सर्वमेव विराजते ॥५॥ ते पूज्यास्ते नमस्कार्या मान्यास्ते पितरो यथा ॥ तेष्वेव यात्रा लोकानां भूतानां निववासवे ॥६॥ अभिचारैरुपायैश्च दहेयुरपि चेतसा ॥ निःशेषं कुपिताः कुर्युस्तथाः सत्यपराक्रमाः ॥८॥ नांतमेषां प्रपश्यामि न दिशश्चाप्यपावृताः ॥ कुपिताः समुदीक्षंते दावेद्यग्निशिखा इव ॥९॥ शठास्तथैवान्येतपस्विनः ॥११॥ कृषिगोरक्ष्यमप्येके भैक्ष्यमप्यनुष्ठिताः ॥ चौराश्चान्ये नृताश्चान्ये तथा न्येन नर्तकाः ॥१२॥ सर्वकर्मसहाश्चान्ये पार्थिवेष्टितरेषु च ॥ विविधाकारयुक्ताश्च ब्राह्मणा भरतर्षभ ॥१३॥ नानाकर्मस्तरक्तानां बहुकर्मोपजीविनां ॥ धर्मज्ञानां सतां तेषां नित्यमेवानुकीर्तयेत् ॥१४॥ पितृणां देवतानां च मनुष्यो रगरक्षां ॥ पुराप्येते महाभागा ब्राह्मणा वै जनाधिप ॥१५॥

अगस्त्यादयः शतापिंजरयितुं मांसं लोलुपतां दर्शयंतः ॥११॥ कृषिं कुर्वंतः उद्दालकगुर्वीदयः गोरक्षं गुरोरे वउपमन्युप्रभृतयः भैक्ष्यं दत्तात्रेयादयः चौराः वाल्मीकी विभ्रामित्रादयः अनृताः कलहप्रिया नारदादयः नटनर्तकाः भरतादयः ॥१२॥ सर्वकर्मसहाः समुद्रशोषणादावपि समर्थाः ॥१३॥ नानेति स्वरूपप्रच्छादनार्थं लोकरक्षार्थं वानिषिद्धेनापि कर्मणा वर्तमानाः वस्तुतस्तु धर्मज्ञास्तेषां तान् नित्यमेवानुकीर्तयेत् ॥१४॥ एते पूज्या इति शेषः यतो महाभागाः ॥१५॥

गौतमादयः येषां दचारे पिहिंसाभयाद्यादयोरेवाक्षिचक्रुरित्यक्षपादत्वं गताः अतिशठा नारदादयः नटनर्तकाः भरतादयः ॥१२॥ सर्वकर्मसहाः समुद्रशोषणादावपि समर्थाः ॥१३॥ नानेति स्वरूपप्रच्छादनार्थं लोकरक्षार्थं वानिषिद्धेनापि कर्मणा वर्तमानाः वस्तुतस्तु धर्मज्ञास्तेषां तान् नित्यमेवानुकीर्तयेत् ॥१४॥